

GAZDATISZTEK LAPJA

A MAGYAR GAZDATISZTEK ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
MEZŐGAZDASÁGGAL ÉS ERDÉSZETTEL FOGLALKOZÓK NYUGDIJINTÉZETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Röfizetési ára :
Egész évre 2 forint.

Szerkeszti: **JESZENSZKY PÁL,**
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET TITKÁRJA, A MAGYAR GAZDATISZTEK
ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK ÉS NYUGDIJINTÉZETÉNEK ÜGYVÉRTŐJE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :
Budapest, IX., Üllői-út, „Köztelek“.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének és a Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézetének tagjai ingyen kapják.
Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagdíja egész évre 10 frt. — A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagdíja egész évre 5 frt, gazdasági segédítéseknek 2 frt 50 kr.

Kérelem.

A folyó évi tagdíjat még be nem küldött tagjainkat s azokat, kik tagdíjakkal hátralékban vannak, tisztelettel felkérjük, hogy az esedékes díjakat mielőbb befizetni sziveskedjenek.

Az ügyvezetőség.

Tagdíjnyugtázás.

200 korona alapítói tagdíjat befizettek: Agrária magyar gépforgalmi részv. társaság, Magyar Vitorlavászon és kendergyár Salzmann és Tarsa, Szegedi kenderfonógár részv. társaság.

1903. évre tagdíjait befizették: 10 koronát: Ambrus Vilmos, Botha Sándor, Enczmann Lipót, Hegedüs Géza, Karton Zsigmond, Kovács Géza (Mátra-Novák), Kuczay Emil, Molnár Mihály, Novotny Ferencz, Radó Pál, Riedl Antal, Rubinek Gyula, Spitzer Pál, Szücs Ödön, Takács József, Takács Károly, Tauscher Dénes, Torday József, Wenzl Ferencz, Wigner Andor.

5 koronát befizettek: Kazal Zsigmond, Niesz Péter, Pregardt Viktor, Szabó Emil, Sztelér József, Telek István, Tisza Gyula Lajos, Vargha Géza, Veress Sándor, Zabó Gyula.

Az 1904. évre tagdíjait január 1-től jan. 16-ig befizettek: 10 koronát: Adamecz Imre, Altdorfer Lipót, Anderko János, Andronyi Péter, Balla Sándor, Bauer Károly, Bellázy Géza, Bistey Sándor, Bojsza Sándor, Bójtós Árpád, Braun Vilmos, Christélyi Béla, Dinnyés József, Enczmann Lipót, Elbert Gyula, Farkas Adolf, Farhagy Ágost, Fáy Elek, Fibász Adolf, Foitsek Károly, Gerő Viktor, Gressler Vilmos, Güleher Jakab, Haberfeld Vilmos, Haidekker Sándor, Halatschka Rezső, Hodossy Elemér, Huzóczy János, Jenisch Ádám, Kisz Zsigmond, Kiss Pál, Köhler Albert, Korhétz György, Kovács Titusz, Kovács Antal (Dégh), Kovács Géza (Mátra-Novák), Korharmas János, Kuczay Emil, Krottendorfer József, ifj. Lakner László, Laurencz Ede, Liszka Károly, Lovassy Antal, Luczay Albert, Matolay Miklós, ilenczfalvi Nagy Ferencz, Oberländer Sándor, Otó Adolf, Orth Ferencz, Póka Antal, Prohászka Rupert, Radl Sándor, Rásky Mihály, Richter Gyula, Seydel Domokos, Schilcher Tivadar, Spur Lajos, Starnfeld Weltzl Aladár br., Széll Ferencz, Szonoky Béla, Tóth Béla (Homok), Váralyay Ferencz, Végh Lajos, Vidovszky László, Vojnits Simon, Wolf János, Wolf Soma.

5 koronát befizettek: Bertalan János (Wien), Bernáth György, Tay Bertalan János, Engi József, Fluk Károly, Horváth István (Bodajk), Kovács Antal (Mező-Gyán), Mattyasovszky István, Molnár József (Pa-Szent-Gaál), Péchy Albin.

Hátralékot fizettek: Dedinszky Károly 4, Gazsó István 15, Hegedüs Géza 10, Pál Miklós 43, Pregardt Viktor 10, Rubinek Gyula 10, Szilassy Zoltán 20, Takács Károly 10, Tauscher Dénes 10, Vargha Géza 25 koronát.

Az elmúlt esztendő.

A lefolyt 1903-ik esztendő elég mozgalmas volt a gazdatisztek egyesületi életében. E mozgalom örvendetes része a vidéki gazdatiszti körök, kevésbé örvendetes a nem-okleveles gazdatisztek egyesületének megalakulása, akik ezzel határozottan különváltak a Gazdatisztek Országos Egyesületétől.

Mi a nem-okleveles gazdatisztek egyesülését mindmáig legalább is fölöslegesnek tartjuk. Küzdöttünk ez elkülönítési törekvés ellenében az 1902-ik év folyamán a polémia fegyverével, az elmúlt évben pedig higgadt és tárgyilagos fejtegetésekkel. Most, hogy hosszas vajudás után megalakult a „Nem-okleveles Gazdatisztek Egyesülete“, amelynek a legutóbbi közgyűlésen tartott igazgatói jelentés szerint ma már 402

tagja van, a legnagyobb tárgyilagossággal kívánunk e kérdéssel foglalkozni.

E mozgalom eredménye tehát, hogy 400 olyan gazdatiszt, ki eddig valószínűleg nem volt a gazdatiszti egyesületnek tagja, most egyesült állítólagos érdekeinek megvédelmezésére. Ennek magában véve csak örülhetnénk, mert a körülbelül 10,000 magyar gazdatiszt közül még így is csak mintegy 1400 tagja a két gazdatiszti egyesületnek, holott igazán erőteljes akciózt csak úgy fejthetnénk ki, ha a gazdatisztek nagy többsége belépne és adna nagy számmal súlyt a gazdatiszti követeléseknek. Kérdés azonban, szükséges volt-e ezen czélból új egyesületet alapítani? Erősödik-e a gazdatiszti kar erélye és akcióképessége azáltal, ha maga közt harszolva, szétforgácsolja erejét, ahelyett, hogy egységesen, zárt sorokban, egy szívvvel, egy lélekkel törekedjen közös céljai megvalósítására? Mert voltaképpen mindkét egyesület célja közös: a gazdatiszti osztály boldogulásának, jólétének előmozdítása és biztosítása. De eltérők az eszközök, amelyek alkalmazásával e czélt megvalósítani kívánjuk.

A nem oklevelesek egyesülete állítólag az új gazdatiszti törvények okozta sérelmek orvoslása czéljából alakult. Kivánsága, hogy a törvény megalkotása előtt már alkalmazásban lévő gazdatisztek az alaki képesítés hiánya alól hivatalból felmentessenek. A mi czélunk, kifejezett törekvésünk pedig, hogy az összes intelligens, — bár nem okleveles — gazdatisztek egy gyakorlati szellemű vizsgálat útján az oklevelesekkel egyenjogúsítsanak! És reméljük, hogy a földmívelési miniszter egyesületünknek jól átgondolt kérelmét fogja magáévá tenni.

Az elmúlt évtized gazdatiszti mozgalmainak czélja ugyanis határozottan az volt, hogy a gazdatiszti állás tekintélyének megállapítása és fokozása czéljából e minősítés magasabb gazdasági szakképzettségtől tétessék függővé — vagyis, hogy a jövőben a gazdatiszti címet csak okleveles gazda viselhesse. De mert a törvényjavaslat ez értelemben nem volt keresztülvihető, az új törvény, átmeneti állapotként, bizonyos, nagyon is szerény előjogokat biztosított az okleveles gazdatisztek részére.

E törvény megalkotása egyesületünk erőteljes mozgalmának következménye. E mozgalmat okleveles és nem-okleveles gazdatiszteink egyértelműleg indították, tehát a minősítés szabályozása, a magyar gazdatiszti kar általános követelése volt. Hangsúlyozzuk azonban, hogy már a törvény is határozott intézkedéseket tartalmaz az alaki képesítés hiánya alól való fölmentés megadására. Tehát már akkor tekintettel voltunk a gazdatisztek szerzett jogaira. E szerzett jogok azonban csakis a valóságos gazdatiszti értelmiségen alapulhatnak. Nézetünk szerint az oklevelesekkel való egyenjogúsítást csakis a valóban intelligens gyakorlati gazdatisztek követelhetik és ezektől viszont az oklevelesek elvárhatják, hogy szakképzettségüket arra hivatott fórum előtt igazolják. És ezt a gazdatiszti állás tekintélyének emelése érdekében követelniük is kell.

Erre való a képesítő vizsga, amelyet az

egyesületünk által tervezett módon minden értelmes gazdatiszt lehet és amelynek engedélyezését a földmívelési minisztertől épp a nem-okleveles gazdatisztek egyenjogúsítása érdekében kérelmezte. E javaslat czélja élet venni az okleveles és nem okleveles cím okozta gyűlöletes megkülönböztetésnek, egy táborba egyesíteni az összes intelligens és kirekeszteni abból a nem odavaló elemeket. Tehát egy választó rosta, mely a szakképzett és nem szakképzett elemeket egymástól elválasztja és amelynek alkalmazását épp a törvényhiányos intézkedéseinek ellensúlyozásául kérelmezzük.

Azt hisszük elég világosan definiáltunk. Nem óhajtunk közösséget, kollégialis viszonyt fentartani az oly elemekkel, akik nem közénk valók. Ha ezek azután jönnek látják a nem oklevelesek czime alatt külön egyesülni, a képesítés hiányával mint minősítéssel kérkedni, ahhoz már csakugyan semmi közünk sincsen! Akinek a gusztyusa úgy kívánja ám tessék azokhoz csatlakozni.

Mi azonban fentartjuk a Gazdatisztek Országos Egyesületét, szeretettel és becsüléssel fogadunk abban minden oly gazdatisztet, aki mint valóban ilyen, az intelligens jelzőre számot tarthat. És mert voltaképp a gazdatisztek társulásának valódi czélja csak a gazdatiszti intelligenciájának fokozása lehet, mert egy társadalmi egyesület csak ily czélokba alakulhat, biztosra vesszük, hogy a nem-okleveles gazdatisztek egyesülete megszűnik létezni akkor, amidőn minden gazdatiszt tudatára jön intelligens voltának. Ennek fölismeréséhez persze idő kell! Sok jobbra érdemes, fölkaklatott kedély ma még másként fogja föl a dolgokat. A helyes, az igazságos, a gazdatiszti jólétének és tekintélyének emelésére irányuló elvek győzelme azonban biztosan bekövetkezik.

Egyébként pedig jóleső örömmel emlékezhetünk meg a balatonvidéki, a székesfehérvári, a zirczi stb. gazdatiszti körök eredményes és agilis működéséről, mely körök mindannyian az Orsz. Gazdatiszti Egyesületet ismerik el a gazdatiszti érdekek hivatott képviselőjének. E körök megalakulása a gazdatisztek társulását szövetségét jelenti a részünkről is hangzott társadalmi czélok keresztülvitelére és mi őszinte elismeréssel adózunk azon lelkes férfiaknak, kik a gazdatisztek érdekeit az ily körök megalapítása és irányításával megvalósítani törekednek. És ez az elmúlt évek azon eredménye, amelylyel a nem-oklevelesek elszakadásáért bőven kárpótolva vagyunk.

Matlaszkovszki Tüdé.

A hatvanvidéki gazdatiszti kör közgyűlése.

A hatvanvidéki gazdatiszti kör 1903. év decz. 19-én tartotta meg második téli társas összejövetelét. Ez alkalommal rendkívüli közgyűlés is tartott, azon czélból, hogy a választmány a kör tagjait a nyár folyamán felmerült ügyekről és mozgalmakról tájékoztassa. Ezen rendkívüli közgyűlés tárgyai voltak: Az elnök

megnyitó beszéde. Dr. Darányi Ignác volt földművelési miniszter bucsuzó levelének felolvasása, egyben azon iratnak előterjesztése, amelyet a kör a volt földművelési miniszterhez intézett, valamint dr. Darányi Ignác érdemeinek jegyzőkönyvi megőrkítése. Jelentések a kör tagmozgalmáról, vagyoni helyzetéről, a választmány felévi működéséről. A kör meghosszabbította a betes bizottság mandátumát a felmerülő ügyek további elintézésére. Az anyaegyesületben a kör képviselőivel *Capella Vilmos* aelnök bizatott meg. A kör feliratban üdvözlö az új földművelési minisztert, akitől erkölcsi támogatást kér és befolyását arra nézve, hogy a birtokos osztály is bevonassék a gazdatisztek egyesületeibe és mozgalmába. A közgyűlés elhatározza, hogy az idei farsangon egy kisebb méretű táncestélyt rendez, hogy alkalmat adjon a kör tagjainak családjaikkal együtt összejönni. Az anyaegyesület buzgó ügyvezető-igazgatójának indítványára — aki az összejövetelre személyesen lefáradt — elhatározta a kör, hogy szakelőadásokat fog a tél folyamán tartani, esetleg miniszteri segély igénybevételével.

A közgyűlés után az elnök bevezette a vitát 3 kérdéssel, még pedig 1. A gazdatiszt helyzetéről a birtokpolitikában. 2. A gazdatiszt helyzetéről munkaadójával s munkásaival való vonatkozásaiban. 3. A hatvanvidéki üzemenzszerek ismertetéséről.

A *Fekete Sándor* elnök által bevezetett első vitakérdést a következőkben ismertetjük:

A gazdatiszt szerepéről a birtokpolitikában.

„Hogy ezen pontot így szövegeztem, nem akartam uraim nagyolni. Tudom, hogy a gazdatiszt lekötött helyzeténél, függő viszonyt képező állásánál fogva nem irányíthatja egy ország, de még csak egy vidék birtokpolitikáját se. Tevékenysége azonban e téren is igen sikeres lehet és pedig lehet tevékenysége szenvedőleges, és tevőleges. Passive úgy tölti be legjobban szerepét a gazdatiszt, ha teljes odaadással összes tudásával törekszik a kezelése alatti birtokot tőkeértékében, nem csak fentartani, hanem a termőerő fokozása által annak tőkeértékét növeli s e mellett a termés fokozása, az adott körülmények ügyes kihasználása, az értékesítési viszonyokhoz való alkalmazkodás és a legnagyobb takarékoság után a jövedelmet is emelni és állandósítani. Ez által a tulajdonossal megkedveltetni a házi kezelés előnyeit, s ha csak más kényszerítő körülmények nem jönnek közbe, nem fog gondolni a tulajdonos a bérbeadásra vagy eladásra. Nem csak önmagának alkot tehát a gazdatiszt állandóbb viszonyokat, de hozzájárul a birtokviszonyok állandósításához is, ami egyes vidékeken igen nagy gazdasági fontossága, ha csak egyetlen nagy uradalom bérbeadása, eladása, vagy esetleg elaprózásáról van is szó.“

„Ezen változásokat lehetőleg megakadályozni egyik legfőbb kötelessége a gazdatisztnak, mert nem csak saját megélhetése kötelezi erre, hanem nagy nemzetgazdasági érdekek is függenek azzal össze, hogy vidékeken a nagyobb birtoktestek elaprózása megakadályoztassék. Véleményem szerint nagyon tévednek azon nemzetgazdák, akik a nagy birtoktestek elaprózásában keresik a gazdasági munkás szocializmus levezetésére, ártalmatlanná tételére a leghelyesebb utat, sőt ellenkezőleg a nagyobb birtoktesteknek parasztagazdaságokká átalakítása növeli a gazdasági munkások nyomorát, mert egy uradalom vagy egy középbirtok megszűnése sok száz munkás állandó vagy időszakos kinti keresetét vonja el. A parasztagazdaságok nagyon is kevés bérmunkást foglalkoztatnak, legalább aránytalanul kevesebbet, mint egy intenzíven kezelt nagy vagy középbirtok. A nagyobb birtoktesteknek gazdatiszti kezelésben való megmaradása tehát egyes vidékeken nemzetgazdasági és szociális érdek, de viszont az ily nagybirtok csak azon esetben teljesíti nagy nemzetgazdasági feladatát, ha azon a tulajdonos kedvvel gazdálkodik, ha áldoz annak intenzív kezelésére, ha sok munkást foglalkoz-

tat, de sokat is termel. A gazdatisztnak ily irányú tevékenysége tehát passive, de azért lényegesen hozzájárul egyes vidékeken a birtokviszonyok alakulásához.“

„Aktíve szintén igen fontos szerepe lehet egyes vidékeken a gazdatisztnak a birtokviszonyok alakulásában. Kezdődik pedig ez akkor, ha örökösödés, a birtokosban rejlő hibák, tőkehiány, vagy ki tudná mind felsorolni, hogy mi-féle más igen sok körülmény miatt a gazdatiszti kezelés alatt álló birtok haszonbérbe adatik vagy elapróztatik. Nem csak a gazdatisztnak saját érdeke, de országos érdek az, hogy ilyenkor a gazdatiszt aktíve szerepeljen. Az a gazdatiszt, aki ösmeri a vidéken a termelést befolyásoló összes körülményeket, az okszerű földhasználat minden fogásait, a munkásnép minden jó és rossz tulajdonságait, az éghajlati, értékesítési viszonyokat, — miért ne vezetné sikerrel a versenyt egy haszonbértes birtok átvételénél vagy esetleg egyes birtokrészek megvásárlásánál oly egyénnel szemben, akik talán azelőtt egész életüket a kereskedő asztalnál vagy bankok irodájában töltötték. Egy kis vállalkozói szellem, egy kis bátorság és egy kis aprópénzzel sok birtokot lehetne a gazdatiszt szakavatott kezelésében megtartani, de valljuk meg őszintén, hogy az állás nélkül maradt gazdatiszt, még ha van is egy kis pénze, inkább meghuzódik és permanenciájában marad, várakozik néha éveken át, míg ismét alkalmazást kap, a helyett, hogy tudását, szorgalmát és meglévő kis tőkepénzét egy kis bátorsággal haszonbérletbe vagy valamely körülményeinek megfelelő középbirtok megvételére fordítaná. Sok jóakarát, becsületet törekvő, gazdasági szakismeret marad ily módon gyümölcsötlenül és nagy emiatt a nemzetgazdasági veszteség is, mert hány helyütt lehet látni, hogy a gazdatiszt által éveket tartó munkával helyrehozott, szépített, gondozott gazdaságok avatatlan kezek alatt néhány év múlva elszomorító állapotba jutnak, míg az oly haszonbérletek, ahol a gazdatiszti kezelést azután is fentartják, vagy ahol maga a gazdatiszt lesz haszonbérlet, azután is virágzó és gyümölcsöző állapotban maradnak. Még nevezetesebb szerepe lehet ott a gazdatisztnak, ahol a birtok elapróztatik, mert a középbirtokososztály nyomába lépni, annak minden régi jó tulajdonságát hibái nélkül fentartani, legfőbb feladata, kitérőt célja legyen minden jó gazdatisztnak. Használja fel tehát az adott körülményeket a gazdatiszt, fektesse kis tőkéjét, ha jövedelmezőnek mutatkozik földbirtokba, hisz jól tudjuk, hogy az ország területének egy tized része állandóan eladó. Lépjön az államfentartó középbirtokosok sorába, vegye át annak szerepét, így fogja aktíve igazán betölteni azon feladatot, amire a birtokpolitikában hivatva van.“

„Ezek nézeteim azon kötelességről és szerepről amit a gazdatisztnak a birtokpolitikában be kell töltenie. Nem állítom tehát azt uraim, hogy talán mi rajtunk fordul meg az ország birtokállapotának a sorsa, de bármily kis ember legyen is egy gazdatiszt, legyen mindig áthatva nagy nemzetgazdasági szerepének fontosságától és sohase feledje, hogy a nemzet gazdasági életében az ő tevékenysége a legproduktivebb, s hogy nem csak saját maga és földesura, de a nemzet nagy gazdasági érdekei ellen vét az, aki ezen szép és nagy feladatot nem tölti be úgy, ahogy erői engedik.“

A másik két vitakérdést legközelebbi számunkban fogjuk közölni.

A fejérmegyei gazdatiszti kör összejövele Székesfehérváron december 8-án.

A fejérmegyei gazdatiszti kör, mely a múlt év tavaszán alakult s tagjainak száma ezideig 100-on felül emelkedett, múlt év decz. 8-án Székesfehérváron tartotta első nyilvános össze-

jövetelét. Ez összejövetelnek célja gazdasági előadások tartása volt, miután a kör egyik feladatául tűzte ki a gazdasági szakértelem fejlesztését és terjesztését. Előadókul *Ujhelyi Imrét*, a magyaróvári akadémia professzorát és *Rácz Sándort*, a szőlészeti és borászati központi igazgatót sikerült megnyerni. A kör tagjai közül pedig közfelkérésre *Lintner Sándor* elnök és *Fantusz Fülöp* vál. tag vállalkoztak ez alkalommal előadás tartására.

Az előadások a vármegyeház nagy dísztermében folytak le. Az összejövetelen megjelentek a kör tagjai majdnem teljes számmal, továbbá birtokosok s más érdeklődők összesen 120-an. A fejérmegyei gazd. egy. képviselőiben *Burchard Bélavári* Rezső ügyvezető, ig. vál. tag, a veszprémmegyei gazd. egyesület részéről *Paur Ödön* titkár, az országos gazdasági egyesület és gazdatiszti egyesületől *Jeszzenszky Pál* titkár-ügyvezető és a Zircvidéki gazdatiszti kör képviselőiben *Fleischer Gyula* titkár.

Az összejövetel fényét és becsét nagyban emelte, hogy az elnöki széklet ez alkalommal *Széchenyi Viktor* gróf, a kör díszelnöke foglalta el, ki nagy és mély hatása beszéddel nyitotta meg az ülést. Szívesen vállalta el, ugymond, a megítélt felhívást, mert a gazdatisztek és birtokosok érdekeit, célját közösnek tartja, felvirágoztatni a mezőgazdaságot, jólétet teremteni s végeredményében a hazát szolgálni. Hasznosnak, szükségesnek tartja a gazdatisztek egyesülését, közös munkálkodását. Kiemeli, statisztikai adatokkal világítva meg, hogy hazánk mezőgazdaságában még sok a tennivaló, az előhaladottabb államokhoz képest. A gazdatisztek a gazdasági haladás zászlóvivőinek tekintti. S a tanult, munkás és megelégedett gazdatiszti osztály nagy horderejét méltatja.

Az elnöki megnyitó után következő *Ujhelyi Imre* nagyérdékű előadása a tehenészetekről és gümőkorról, különös tekintettel a fejérmegyei viszonyokra. *Ujhelyi* előadásában a mérsékelt tejárak mellett is a tejgazdaságok hasznosságát világítja meg, ha a tenyésztésben az egyedi képességek fokozását tartjuk szem előtt, oly egyedeket nevelve és tartva, melyek hasonló tartás mellett jóval több tejet adnak a szokottnál. Előadja eljárását s a tuberkulózist, a már országos csapássá váló, mérhetlen károkat okozó tehéngümőkör leküzdésére, az ország több részéről szerzett s véghez vitt nagyérdékű adatokkal s tapasztalatokkal bizonyítva annak sikerességét, melyek közt első helyet foglalnak el épen a Fejérmegyében elért eredmények.

Ujhelyi ismert tanulságos s kitűnő előadása után nagyon érdekes vita indult meg e nagyfontosságú tárgy körül.

Elsőben is *Jeszzenszky Pál* szólalt fel. Hozzájárul a választva tenyésztés hasznosságáról előadottakhoz, de mindamelllett tekintve ennek hosszabb időn át keresztülvihetőségét, áldozatokkal járását, kimutatva a tehenészetek fentartási költségét, azok átlagos tejjhozamát s feltüntetve a kereskedők által a fogyasztóktól vett magas árakat, a gazdák által kapott tejárakat általában még nem felelőknek tartja. Melylyel szemben általános helyeslés között e téren is hangoztatja a *gazdák szövetségét!*

Lintner Sándor a gümőkör elleni tuberkulózist, elkülönítést sok költségbe kerülőnek tartja s utal arra, hogy állatainkat igyekezzünk természetesebben tartani, szabadba, legelőre bocsátani, így edzettebbekké s a betegségek iránt kevésbé fogékonyakká tenni.

Köhler Albert, a *Dreher*-uradalom jeles főtisztje, tapasztalatából mutatja ki, hogy az *Ujhelyi* által alkalmazott gümőkör elleni eljárás egyáltalában nem kerül rendkívül nagy terhekbe s hogy azzal reményen felüli sikert és hasznot értek el. Mely általános örvendetes megnyugvással szolgált.

Gémessy Károly, gr. *Zichy* uradalmi főtisztje szintén a *gazdák szövetségét* hangoztatja s óva int oly szokásos szerződésektől, hol a tej

mennyisége a kereskedő által megszabatik s felhossa az evvel járó károkat.

Ujhelyi professzor mindezekre reflektálva, összegegyeztetni a felhozottakat az általa e tekintetben mondottakkal s konstatálja, hogy tulajdonkép az eszmékben lényeges eltérés nincs, mert ő sem tartja helytelennek a felhozottakat s azok az általa e tekintetben mondottak mellett követhetők. Amely irányban alakult is meg az általános meggyőződés.

Ezután következett *Lintner* Sándor tapasztalatokban gazdag előadása a műtrágyák használatáról, a gyakorlatból merített példákkal világítva meg az előadottakat. Mely kiváló gyakorlati előadáshoz hozzátenni való vagy abból elvenni való nem volt.

Most következett *Rácz* Sándor előadása az újabb szőlészeti és borászati ismeretekről. A rendkívül érdekes előadást az egybegyűlt közönség zúgó éljenzéssel honorálta.

Az idő előrehaladása okozta, miként *Fantusz* Fülöp szintén nagy érdeklődéssel várt előadása, a köztes termelésről és külföldi tapasztalatokról ez alkalommal elmaradt, mely előadás azonban a legközelebbi összejeövetelre fentartatott.

A 1/210 órától 1/23 óráig tartó tanulságos előadások után, az egybegyűltek nagy része, mintegy 80-an, a fekete sas szállodában gyűltek össze barátságos egyszerű ebédre. Az ebéd alatt mindenekelőtt *Széchenyi* Viktor gr. szólalt fel, megemlékezve a gazdatiszti kör távol levő védnökéről, *Fráter* Pál br. Fejérmegye főispánjáról s a fejérmegyei gazdasági egyesület elnökéről. Akinek érdeklődését, jóakarátát és segítő kezét megtaláljuk mindenütt és mindenkor, amidőn gazdasági kérdésekről van szó. Aki a gazdatiszteknek is jóakarója, támogatója. Elteti őt. Utána *Baly* Kálmán, a kör alelnöke fejezte ki a gazdatiszti kör köszönetét, háláját, ragaszkodását *Széchenyi* Viktor gr. urnak s a jelenlevők szívből fakadó határtalan lelkesedése között élteti a nagy *Széchenyi* méltó utódját! Mire *Széchenyi* Viktor gr. ismét nagyjelentőségű szavakkal válaszolt. A nagybirtokosokat és gazdatisztekét, ugymond a többek közt, mintegy társaknak tekinti, mely társuláshoz a birtokos adja az anyagi tőkét, a gazdatiszt pedig, ami annál becsesebb, a szellemi tőkét! Elteti a gazdatisztekét.

Kossa Miklós alelnök *Ujhelyi* Imre professzor nagy érdemeit méltatja, köszönetet, hálát mond s kéri a kör iránt jóakarátát. *Ujhelyi* rendkívül élvezetesen és szellemesen válaszol.

Nagy örömet okoz azon kijelentése, hogy máskor is szívesen jelenik meg hasonló alkalommal. Feladatának tartja a tudomány vívmányainak az életbe átültetését. Demokratikus érzelmei dacára üdvözli a gazdatiszti kört, hogy *Széchenyi* Viktor grófot sikerült párfogóul megnyernie.

Széchenyi Viktor gróf sok ily demokratát, amilyen *Ujhelyi*, kíván a hazának.

Gémesy Károly a meg nem jelenhetett *Rácz* Sándor és *Jeszenszky* Párol emlékezik meg. *Édes* István, a szögényi uradalom főtitkárja, a tagok szívből jövőleg *Lintner* Sándor elnököt élteti, kéri továbbra is nagybecsű, sikeres buzgó munkálkodását. Mire *Lintner* fogadja, hogy ahol tenni, dolgozni kell, ott fogják találni mindenkor, de buzdítja a tagokat is a kitarásra, buzgó érdeklődésre, együttérzésre.

Az ünnepély alkonyatkor végződött és a résztvevők a gazdatisztek életében egy igazán szép napnak az emlékével bucsúztak el, mely vigaszt, reményt s bizalmat nyújt a jövőre.

B. K.

Gazdatisztek bajai.

A Köztelek 437. számú kérdéséhez legyen szabad a következőkben hozzászólanom:

A kérdésből magából a helyzetet teljesen meg lehet érteni bővebbi kommentár nélkül és pedig:

A bérlőnek szüksége volt gazdatisztre, mert fiaiban nem bízott oly mértékben, hogy a gazdaságot teljesen rájuk bízta volna, de viszont fiait a gazdaságban praktizálás mellett quasi alter egonak kívánta tekinteni, mert nekik beavatkozási jogot adott, sőt a fiuk felmondtak a gazdatisztnak. Így tehát a gazdatisztnak három főnöke volt — egy helyett.

Hiányozni látszik a bérlő ösztintesége a gazdatiszttel szemben, hogy neki világosan kifejtette volna, miszerint a fiai tanulni akarnak még ugyan, ha lehet tanulni a felfogott gazdatiszttől, de fiai is dirigálni fognak, ha szükségét látják!

Ez bizony félrevezetés lenne a kenyérkereső gazdatisztnak, mert az egyik fiu quasi főtisztnek, másik számvevőnek mutatkozik a jelen esetben, holott a szerződés ilyeneket nem említ.

A kérdésből kitűnik, hogy szerződése van a gazdatisztnak, itt tehát az a lényeges kérdés, hogy ezen szerződésben ki a szerződő fél, az apa-e, vagy a fiuk, és ezen szerződésben biztosítva van-e a gazdatiszt önálló hatásköre, vagy nem és említve van-e a fiukkal való viszony, vagy nem. Talán csak szóbelileg rendeztetett ezen viszony?

A kérdésből kitűnik, hogy erről gondoskodva nem volt, és itt a hiba, hibája pedig a szerződő gazdatisztnak, aki ily könnyelműen szerződik és ösztinteség hiánya, sőt némi félrevezetési szándék a bérlő részéről, aki ezen ügyet nem tisztázta.

Ilyen körülmények között valóban nagyon tapintatos és rendkívül értelmes gazdatisztnak lehetne csak helyén megállania, olyannak, aki három fellebvalót is ki tud elégíteni modora, tapintata, szorgalma, szakképzettsége és főképpen tapintata által.

A szerződő gazdatiszt ezen helyzetet nem ismerte fel, a fiukat mint tanulni akaró segédek tekintette, viszont a bérlő fiai magukat bérlő alter egóknak tartva, a többi már magától értetődik, mert itt az összetűzés, kanapé-kérdés legtágabb tere nyílik.

Szerződésben van a hiba, amelyet az apának és fiuknak is alá kellett volna írni és melyben a fiuk szerepe részletesen körülírandó lett volna, és ha ez nem történt meg, hibásabb a bérlő, mint a körülményekkel ismeretlen gazdatiszt, tehát viselje következményét a bérlő rendes törvényes felmondás által és törvényes kielégítés által.

Maga az elbocsátási ok csak ürügy, a mely számításba sem jöhet, mert a gazdatisztnak joga van saját szükségletére a mesteremberekkel egyet-mást készíttetni, ha azt *elszámolja*. Elszámolás lehet 1/4 éves, 1/2 éves, vagy év utolján is, a szabályrendelet szerint.

Volt-e a szerződésben ilyenről említés, vagy volt-e szabályrendelet egyáltalán? Ha volt, ez dönt, ha nem volt, a gazdatiszt állapítja meg ezen rendet.

A bérlőnek föltétlen joga lett volna kívánni, hogy a gazdatiszt a műhelyekben naplót vezetessen, amelyben a készült munkák beírásának, ugyanis 1. épületszámla, 2. földészeti eszközök számlája, 3. gépek számlája és 4. *magánmunkálatok elszámolás mellett annak idején*.

Ha ezen naplóban a gazdatiszt a maga részére készített holmit (jelentéktelen dolgokat, mint a jelen esetben) nem az utolsó rovatba iratja, vagy írja, akkor megállapítható lett volna a visszaélési szándék, de enélkül semmi esetre sem! Jelentékenyebb munkálatoknál még elszámolás mellett is az uraság-bérlő előleges engedélye a mérvadó, de ily apróság és életszükség

készítésére engedély felesleges tisztességes gondolkodás mellett.

A kérdéstevő helyesen cselekszik, ha perel, de első sorban kényszerítse a bérlőt az elbocsátása igazi okának bevallására és ha más ok nincs, mint a fentiek, akkor követeljen végmekielégítést, elégtételt, amelyet a bíróság érdeme szerint meg is fog adni. Y—cs.

Szívesen közöltük Y—cs. ur cikkét, mert nagyon helyesnek tartjuk, hogy a gazdatiszti szolgálatot érdeklő jogeseteket maguk az érdekeltek gazdatisztek e lapok hasábjain megvitassák. Amennyiben a dolog közérdekű, ez meg is történt és abban mindegyik hozzászóló egyetért, hogy, miként azt a „Köztelek” szakértője oly precízitással kifejtette, az előadottakból kifolyólag teljes kártérítés illeti a gazdatisztet, azonban már lapunk mult havi számában is megjegyeztük, hogy ez ítélet egyoldalú információ alapján, hogy a valóságban merülhetek föl oly okok, amelyek érdemileg nagyon is indokolhatják a szolgálatadó elhatározását, anélkül mégis, hogy beállott volna a rögtöni elbocsátásnak törvény szerinti jogosultsága. Ez esetre a méltányos kiegyezést ajánlottuk és e nézetünket ma is fenntartjuk.

Azóta ugyanis úgy a szolgálatadó, valamint a gazdatiszttől is bővebb információkat kaptunk és ezekből azon meggyőződést merítettük, hogy a legközönségesebb fajta torzalkodásról van szó, amelyben nézetünk szerint mind a két fél hibás és amelyben érdemileg az illetékes bíróság is csak a tanuk kihallgatása és a körülmények alapos mérlegelése után dönthet. Nem szívesen tárgyaljuk az ily dolgokat, de mert már benne vagyunk, a helyzet tisztázása céljából ez esetet a következőkben ismertetjük.

Két kereskedő kibérel egy 2000 holdas birtokot és mert ők a gazdasághoz nem értenek, egy földműves-iskolát végzett gazdatisztet szerződtetnek a birtok kezelésére és melléje adnak két fiatal embert tanulni. A két fiatal ember (egyike szintén kereskedő, a másik állítólag gazda) persze nem tanulni, hanem uralkodni és rendelkezni akar és ennek folytán csakhamar kész az összegabalyodás, az örökös perpatvar, mely a gazdatiszt tekintélyét teljesen aláássza és amely utóvégre is szakításra vezet. Persze addig is átabotában megy a gazdálkodás, amiért a haszonbérilők természetesen a gazdatisztet teszik felelőssé.

A rögtöni elbocsátás okául a bérlők különböző okokat hoznak fel; nevezetesen hűtlenségi eseteket, amennyiben a gazdatiszt a gazdasági bognár és kovácsnál különböző kisebb értékű dolgokat engedély nélkül készítetett, egy 150 literes boros hordóját káposztás hordónak elvágatott, a bérlők szőlőjéből több esetben szőlőt vitetett saját használatára és a koreszmában az uraság kontójára evett-ivott. Rosszakaratu kezelést, mert három darab esetleg még megmenthető borjut elpusztulni engedett. Szolgálati hanyagságot, mert a tiszt délben csak nagy ritkán ment ki a déli etetéshez és *egy ízben* elmulasztotta a reggeli rendelkezést. Összeférhetlenséget és engedetlenséget, amennyiben nem alkalmazkodott a bérlőket helyettesítő ifjúrak rendelkezéséhez.

A gazdatiszt értesítése szerint (aki különben írása után igen értelmes embernek látszik) a kérdéses tárgyakat azért csináltatta, mert butorai még október 15-én sem érkeztek meg, ő neki pedig az ifjúrakat is kosztolni kellett, tehát azokra föltétlenül szüksége volt. A szőlőből az egyik fiatal ur szóbeli beleegyezése folytán hozatott háztartása céljaira 20 kg. szőlőt és befözni való baraczkot, a koreszmában pedig addig étkezett, míg a bérbeadó tulajdonos a kastélyban lakott és számlát saját fizetésére csinált. A birtok kezelésében a különböző rendtelenséget az ifjúrak okozták, akik nemcsak az ő rendeleteit másították meg, de egymás közt is marakodtak. A szolgálati enge-

ek czélja gazdasági útán a kör egyik gazdasági szakértelem

Előadókul *Ujhelyi* professzorát és és borászati köznyerni. A kör tagjai *Lintner* Sándor elnök vállalkoztak ez alka-

egyház nagy disz-összejeövetelen meg-tem teljes számmal, érdeklődők összesen egy. képviselőtében ügyvezető, ig.-vál. egyesület részéről *Jeszenszky* Pál *Ujhelyi* rendkívül érdekes előadást az egybegyűlt közönség zúgó éljenzéssel honorálta.

és becsét nagyban zékét ez alkalommal or diszelnöke foglalta a beszéddel nyitotta alta el, ugymond, a a gazdatisztek és át közönség tartja, aságot, jólétet terem a hazát szolgálja. tartja a gazdatisz-alkálkodását. Kiemeli, va meg, hogy hazánk ok a tennivaló, az képest. A gazda-adás zászólóivóinek as és megelégedett rderejét méltatja.

után következett előadása a tehenésze-llönös tekintettel a *Ujhelyi* előadásában is a tejgazdaságok, ha a tenyészetben kozását tartjuk szem e és tartva, melyek val több tejet adnak ását s a tuberkulino-ássá váló, mérhetlen or leküzdhetésére, az zett s véghez vitt apasztalatokkal bizo-ly, melyek közt első Fejérmegyében elért

ságos s kitűnő elő-és vita indult meg e

ky Pál szólalt fel. enyésztés hasznossá-mindamelleit tekintve keresztülvihetőségét. utatva a tehenészetek átlagos tejhozamát s által a fogyasztóktól zádák által kapott tej-em felelőknek tartja. s helyeslés között e zádák szövegezését!

ümökör elleni tuber-ök költségbe kerülőnek állatainkat igyekezzünk, szabadba, legelőre bekké s a betegségek ká tenni.

her-uradalom jeles fő-mutatja ki, hogy az gümökör elleni eljárás endkívül nagy terhekbe elüli sikert és hasznot örvendetes megnyug-

Zichy uradalmi főtisztje tkezését hangoztatja s zördésektől, hol a tej

detlenségről szó sem lehet, mert hiszen a fiatal emberek nem rendelkezni, hanem tanulni adtak melléje és midőn ő a visszas állapothoz láttára maga ajánlotta, hogy rendelkezzenek a fiatalok, ők ez ajánlatát visszautasították az okon, hogy ők a rendelkezéshez nem értenek és azt elvállalni nem merik, stb. stb. Végül amidőn az elbocsátás megtörtént, az egyik bérlő 50 korona végkielégítést ajánlott föl neki, amelyet ő elfogadni természetesen nem volt hajlandó. A gazdatisztet most eredeti lakásáról egy cseléd-lakásba telepitették ki, de tüzfát nem akarnak neki adni.

Mindezekből persze bajos az igazságot kihámozni, mert az eltérő állítások értéke csak a tanúk meghallgatása alapján volna mérlegelhető. A gazdatiszt azonban még akkor is hibás, ha mind igazak állításai, mert az urasági tárgyak saját céljaira való felhasználását okvetlenül be kellett volna jelentenie a haszonbérletnek, az ifjúk garázdálkodásai ellen pedig erősen föllépni, követelve azok eltávolítását, rendreutasítását, vagy pedig a gazdatiszti felelősség megszüntetését. Mentsége azonban, hogy egy gazdatiszt szorult helyzetében nem igen mer erősen föllépni, mert a lehetőségig ragaszkodik szolgálatához.

A haszonbérletnek azonban szintén teljességgel nem volt elegendő okuk a tiszt rög-töni elbocsátására, mert a felsorolt bagatel hütlenségi esetek kielégítő magyarázatot találnak a tiszt szorult helyzetében és azok közül csak egy dolog eshetik súlyosabb beszámítás alá: hogy t. i. a tiszt a kocsmában csakugyan az uraság kontójára borozott, sörözött. Ez — ha igaz — csakugyan kissé gemein dolog. Egyébként azonban rosszakaratu kezelésért, összeférhetlenség és engedetlenségért nézetünk szerint a gazdatisztet felelősségre vonni ez esetben nem lehet, mert ahol előzetes meg egyezés ellenére két fiatal ember is beavatkozik a gazdálkodásba, ott az eredményekért a tiszt csakugyan nem felelhet.

Az ügy most a törvényszék előtt van. Semmi okunk sincs föltételezni, hogy a törvényszék részrehajló ítéletet hozna és az esetben, ha nem merülne föl elegendő bizonyíték a rög-töni elbocsátás igazolására, az ítélet törvény szerint csak az lehet: a teljes fizetés és lakhérmegterítés október 26-tól számítandó fél évre, vagyis a szeptember 15-től, mint a szolgálatba lépés napjától április 26-ig, amennyiben a tiszt, mint földmivesiskolát végzett egyén, nem tekinthető okleveles gazdatisztnak. M. T.

Álláshirdetések.

E rovatban díjtalanul közöljük a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” minden állást kereső tagjának hirdetését 2 hónapon keresztül.

Az állást keresők bizonyítványmásolataikat tartoznak irodánkhoz beküldeni.

Az állást adó földbirtokosokat tisztelettel kérjük, hogy betöltendő állások esetén egész bizalommal sziveskedjenek irodánkhoz fordulni. Az állás-betöltésre előjegyzett gazdatisztek bizonyítványmásolatait kívánatra bérmentve és díjtalanul küldjük meg; de ezeknek betekintés utáni visszaszámraztatását kérjük. Elegendő csupán az illető hirdetés előtt álló számra hivatkozni.

E rovat díjtalanul áll rendelkezésre a betöltendő állásokat hirdetni óhajtó földbirtokosoknak is, ha egyesületünk tagjai sorába lépnek.

Betöltendő állások.

Ajánlatok a „Gazdatisztek Orsz. Egyesülete” ügyvezető-séghez küldendők.

161. Egy nagyobb gazdaságba 19—23 éves oly izr. vallásu nőtlen fiatalember keresetük irnoknak, aki a tejjgazdaságban is jártas. Előnyben részesülnek, akik földmivesiskolát is végeztek. Évi fizetés 400 (négy-száz) korona készpénz és teljes ellátás, mosás és ágynemű kivételével. Az állás azonnal betöltendő. Folyamodványok bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, a „Gazdatisztek Orsz. Egyesülete” ügyvezető-ségéhez küldendők.

Állást keresők.

Főtiszt, kezelő, intézői vagy segéd-tiszt állás betöltésére ajánlkozhatnak.

531. Kassai gazd. tanintézetet végzett nős, gyermektelen r. kath. vallásu, 16 évi gyakorlattal bíró 39 éves gazdatiszt, aki az összes gazdasági üzemekben

ban kiváló jártassággal bír, mielőbbi belépésre kezelőtiszt állást keres. Birja a magyar, német és tót nyelvet.

532. Önálló gazdatiszti állást keres lehetőleg azonnal belépésre egy gazdasági akadémiát s a felsőbb szőlő- és borsgazdasági tanfolyamot végzett 35 éves nős, r. kath. vallásu 12 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, aki a mezőgazdaság összes ágában jártas és kiváló bizonyítvánnyal rendelkezik. A magyar és német nyelvet szó- és írásban birja.

533. Magyaróvári gazd. akadémiát végzett és gépkelzői vizsgát tett, 9 évi gyakorlattal magyar, német, román nyelvet is bíró nőtlenségi állást keres.

534. Magyaróvári gazd. akadémiát végzett, a gazdasági összes üzemekben 24 évi gyakorlattal bíró, nős gyermektelen gazdatiszt kezelőtiszt állást keres. Birja a magyar, német és román nyelvet.

535. Keszthelyi gazdasági tanint. végzett magyar, német és tót nyelvet bíró r. k. nős gyermektelen gazdatiszt, aki a tejjgazdaságban, hizlalásban, czukorrépa-termelésben és szeszgyártásban kiválóan jártas, intézői, főtiszt v. számvetői alkalmazást keres.

536. Segéd-tiszt állást keres lehetőleg azonnali belépésre egy szerény igényű 28 éves nőtlenségi, r. kath., 7 évi gyakorlattal, magyar és román nyelvet is bíró okl. gazdatiszt.

537. Magyaróvári gazd. akadémiát végzett magyar, német és román nyelvet bíró szerény igényű nőtlenségi mielőbbi belépésre irnoki vagy segéd-tiszt állást keres.

538. Róm. kath. vallásu nőtlenségi, kellő gyakorlattal bíró, szerény igényű ügyes gazdatiszt kezelőtiszt állást keres.

539. Segéd-tiszt v. ellenőri állást keres keszthelyi gazd. tanintézetet végzett r. kath., nőtlenségi, 6 évi gyakorlattal bíró szerény igényű gazdatiszt. Beszél magyarul és németül.

540. Ag. ev. vall. nőtlenségi okl. gazdatiszt bármikor belépésre segéd-tiszt vagy ellenőri állást keres. Tejjgazdaságban, czukorrépa-termelésben, dohánnyer-mésztésben, 6 évi gyakorlattal bíró. Beszél magyarul és németül.

541. Keszthelyi tanintézetet végzett nőtlenségi, kellő gyakorlattal bíró gazdatiszt mielőbbi belépésre ispáni állást keres.

542. Kassai gazd. tanint. végzett nőtlenségi, r. kath., 16 évi gyakorlattal, magyar, német, tót, román nyelvet bíró szerény igényű gazdatiszt önálló kezelőtiszt állást keres.

543. Magyar, német és tót nyelvet, a kassai gazd. tanint. és a pozsonyi szőlészeti szakiskolát végzett 7 évi gyakorlattal bíró nőtlenségi, r. kath. gazdatiszt bármikor belépésre segéd-tiszt állást keres.

544. Keszthelyi gazdas. tanint. végzett 7 évi gyakorlattal bíró nőtlenségi gazdatiszt mielőbbi belépésre megfelelő alkalmazást keres.

545. Bármikor belépésre gazdatiszti állást keres a kassai m. kir. gazd. tanint.

végzett 40 éves, nős, róm. kath., 15 évi gyakorlattal, a magyar és német nyelvet szó- és írásban, a szerb nyelvet szóban és némileg a román nyelvet is bíró, a gazdaság összes ágában jártas egyén.

546. Kasznári állást keres 42 éves erőteljes, egészséges gazdatiszt, kinek 20 évi gyakorlata van és eddig mindig nagy és belterjes borsgazdaságokban volt és van jelenleg is alkalmazva.

547. 16 évi gyakorlattal bíró nős, ev. ref. vallásu szerény igényű gazdatiszt f. évi április 1-i belépésre ispáni állást keres; aki a tejjgazdaságban, az állattenyésztésben, valamint a szőlő és bor kezelésében teljes jártassággal bír.

548. Egy minden tekintetben megbízható, földmivesiskolát és a diószegi borszati intézetet végzett 24 évi gyakorlattal bíró szerény igényű, nős, ev. ref. vall. gazdatiszt, aki a gyümölcs- és szőlőtermelésben, valamint a mezőgazdaság minden ágában kiváló jártassággal bír, mielőbbi belépésre kezelő gazdatiszti állást keres.

549. Egy minden tekintetben megbízható 22 évi gyakorlattal, magyar, német és tót nyelvet bíró kis családú egyén, szerény kezelő gazdatiszti állás betöltésére ajánlkozhat. Teljes jártassággal bír a tejjgazdaságok vezetésében dohány és czukorrépa termelésében.

550. Földmivesiskolát végzett ev. ref. vall. 29 éves gazdatiszt, aki 9 évi gyakorlattal bír, lehetőleg azonnali belépésre, nős, ispáni állást keres.

551. Önálló kezelőtiszt állást keres 23 évi gyakorlattal, magyar, német, tót és román nyelvet bíró nős r. kath. gazdatiszt, aki az állattenyésztésben, tejjgazdaság vezetésében, dohánnyer-mésztésben, valamint a szőlő és az erdő kezelésében kiváló jártassággal bír. Állást bármikor elfogálhatja.

552. Egy minden tekintetben megbízható, vinczellétképzéddel végzett, nős, r. kath. gazdatiszt középbirtok vagy nagyobb szőlőtelep önálló kezelésére ajánlkozhat. Kötött bizonyítvánnyal rendelkezik, állását bármikor elfogálhatja.

553. 13 évi gyakorlattal bíró nős, gyermektelen ev. ref. gazdatiszt, aki az összes gazdasági üzemekben, valamint a komló és szőlő termelésében teljes jártassággal bír, megfelelő gazdatiszti állást keres, lehetőleg azonnali belépésre.

554. A mezőgazdaság összes ágában 20 évi gyakorlattal s kitűnő bizonyítvánnyal bíró, nős, r. kath. gazdatiszt mielőbbi belépésre kezelőtiszt állást keres. Szeszgyár vezetését is érti.

555. Szentimrei földmivesiskolát végzett nős, szerény igényű gazdatiszt mielőbbi belépésre alkalmazást keres.

556. Gazdatiszti állást keres lehetőleg azonnali belépésre 35 éves, nős földmivesiskolát végzett, magyar, német, szerb és román nyelvet is bíró gazdatiszt.

Az előbb közölt állás-keresőkön kívül irodánk-

ban több, tanintézetet egyáltalán nem végzett és több földmivesiskolát végzett gazda van előjegyezve, a kik nagyrészen önálló, rendelkező tiszt állásokra pályáznak, részben irnoki

és segéd-tiszt állások betöltésére ajánlkozhatnak. Bizonyítványmásolataik irodánkban megtekinthetők, illetve kívánatra érdeklődőknek bérmentve megküldhetők.

1. Politikai napilapok, szakközönyök, szépirodalmi és élelapok.

A kedvezményt adó lapokra a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagjai” kedvezményes áron, az egyesületi iroda után fizethetnek elő.

Budapest. Képes politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, Sarkantus-u. 3. Előfizetési ára egy évre 12 frt. Tagjainknak 9 forint, árengedmény 25%

Borászati Lapok. Szerkeszti Baross Károly. Előfizetési ára egy évre 5 frt, fél év 2 frt 50 kr. Tagjainknak egész évre 4 frt, fél év 2 frt. 20%

Egyetértés. Polit. napilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Papnövelde-utca 8. 32-ik évfolyam. Előfizetési ára 20 frt helyett, 14 frt, árengedmény 30%

Hazánk. Politikai és közgazdasági napilap. A Magyar Gazdaszövetség közönye. Rendes heti mellékletei a „Vasárnap” és a „Szövetkezés”. Az év végén minden előfizető díjtalanul megkapja az „Agrár Albumot”. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szent-Királyi-u. 28. Előfizetési ára egy évre 28 kor., tagjainknak 20 korona.

Képes Néplap. Előfizetési ára 1/4 évre 70 kr., 1/2 évre 1 frt 20 kr. Egyesületünk tagjai irodánk után 15% kedvezményrel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Hírlap. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, V., Honvéd-u. 4. Előfizetési ára 14 frt. Egye-

sületünk tagjai irodánk után 15% kedvezményrel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Bazar. Divatlap. Kiadóhivatal Bpest, Kerepesi-ut. Megjelenik havonként 2-szer. Előfizetési ára 1 évre 12 kor., tagjaink kedvezményrel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Gazdák Lapja. Gazdasági szaklap. Kiadóhivatal Budapest, Baross-tér 14. Előfizetési ára egy évre 8 forint, tagjainknak 4 frt. Árengedm. 50%

Pesti Napló. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, VI. Teréz-körút 23. Egész évre 14 frt helyett 12 frt, félévre 7 frt helyett 6 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. helyett 3 frt. 14% 30%

Politikai Ujdonságok. Előfizetési ára 1/4 évre 1 frt 25 kr. Egyesületünk tagjai irodánk után 15% kedvezményrel fizethetnek elő a lapra.

Urambátyám. Humorisztikus hetilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Egyetem-u. 4. Előfizetési ára egész évre 8 frt, tagjainknak 6 ft. 25%

Ústőkös a legrégibb magyar élelap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Fürdőkedvezmények.

Az alább megnevezett fürdőigazgatóságok, a kezelésükben levő gyógyfürdő igénybevétele esetén egyesületünk tagjainak az alábbi kedvezményeket engedélyezik:

„Buziásfürdő” tagjainak, kik a nevezett fürdőszállodáiban vesznek lakást a fürdőárakból (láp-fürdő kivételével) valamint az étkezésnél 20—20% árkedvezményt nyújt.

„Herkulesfürdő” aug. 25-től szeptember hó végéig 50% lakás és fürdőkedvezményt nyújt.

„Szlaiás” az utóidényben 50% kedvezményt ad.

„Rácfürdő” 1. Uri fürdőjegy, mely vasárnap és ünnepnapokon délelőtt

nem érvényes 30 kr. 2. Uri fürdőjegy, vasár- és ünnepnap délelőtti használatra 40 kr. 3. Női fürdőjegy mely egész éven át naponta reggel 7 órától délután 5 óráig érvényes 35 kr. Ezen jegyek elsőosztályú kő- vagy kádfürdő (iepedővel) használatra érvényesek. E jegyek a Rácfürdő pénztáránál készpénzfizetés és a nálunk hapható utalványok átadása mellett válthatók.

Földbirtokosok figyelmébe.

A Gazdatisztek Országos Egyesülete irodájában sok állást kereső gazdatiszt van előjegyezve, kiknek bizonyítványmásolatait és egyéb okmányait is rendelkezésére állanak. Tisztelettel kérjük a gazdatisztek alkalmazni óhajtó földbirtokosokat, hogy bizalommal egyesületünkhöz fordulni sziveskedjenek, amely készségesen és teljesen díjtalanul ajánl megfelelő gazdatiszteket. Az előjegyzett gazdatisztek bizonyítványmásolatait az egyesület irodájában megtekinthetők, illetve betekintés végett az állást betölteni óhajtó földbirtokosoknak bérmentesen megküldetnek.

Ügyvezetőség.

Országos gépész- és művezető-egyesület és nyugdíjintézet szakavatott gépészeket minden időben felvesz és elhelyez. Közönye: „Magyar Gépipar” évi előfizetési ára 8 korona, Budapest, Köztelek.

Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület tulajdona.